

PACE NIEUWSBRIEF

jaargang 7 – nummer 13 / november 2008

PACE

Stichting
Papua
Cultureel
Erfgoed

Comité van Aanbeveling

Drs. Frits Sollewijn Gelpke
oud-bestuursambtenaar
NNG, oud-voorzitter
Nieuw-Guinea Raad,
historicus.

Dhr. Fred Korwa
Papua vertegenwoordiger,
oud-medewerker Ministerie
van Landbouw

Drs. Cees van Dijk
oud-bestuursambtenaar
NNG, oud-minister van
Ontwikkelingssamenwerking
en van Binnenlandse
Zaken

Mr. Carel Schneider
oud-bestuursambtenaar
NNG, oud-ambassadeur,
schrijver (pseudoniem
F. Springer)

Drs. Dirk Vlasblom
journalist *NRC Handelsblad*,
antropoloog en
historicus m.b.t. Papua

Dhr. Joop van Zijl
radio- en televisiejournalist,
o.a. redactie NOS

Dhr. Aad van den Heuvel
televisieprogrammamaker

Mr. Jan Herman van Roijen
oud-ambassadeur in
Jakarta en Londen

Berichten van nabij de varkensmarkt

In de eerste helft van 2008 is PACE op diverse plekken in Nederland te zien en te horen geweest. Dit najaar hebben we ook gewerkt aan de verhoging van onze zichtbaarheid in de internationale arena. PACE heeft een presentatie gehouden tijdens de jaarlijkse internationale meeting van de Pacific Arts Association. Verderop in deze nieuwsbrief kunt u daar uitgebreider over lezen. Daarnaast heeft PACE een werkreis naar Papua ondernomen om met potentiële en bestaande samenwerkingspartners plannen te ontwikkelen. Hieronder volgt meer.

We hebben intussen een aantal interne organisatorische zaken verder ontwikkeld. Zo is er, om de collectie veilig te stellen, een aparte bewaarschikking collectie PACE in het leven geroepen. Meer nieuws hierover vindt u verderop in de nieuwsbrief. Daarnaast hebben we hard gewerkt aan de implementatie van ons nieuwe content management systeem en de daaraan gekoppelde website. We zijn zelf nog niet tevreden met het resultaat en het proces van implementatie, wat vertraging heeft opgelopen. We doen ons uiterste best om daar binnen afzienbare tijd verbetering in aan te brengen.

PACE in Papua

De belangrijkste bestaansreden van PACE is om de toegankelijkheid van Papua erfgoed te vergroten, met name voor Papua's zelf, zowel zij die leven in Papua alsook Papua's in Nederland. Waar mogelijk zou PACE graag meewerken aan repatriëring van erfgoed naar Papua. Daarnaast vindt PACE het heel belangrijk dat dit erfgoed en de daaraan gekoppelde geschiedenis ook zichtbaarder te maken voor hen die daarin geïnteresseerd zijn.

Tijdens onze reisbezoeken vanaf 2002 en dankzij ons opgebouwde netwerk in Papua hebben we in de loop der jaren geleerd dat repatriëring een lange termijnsproces is met verschillende stappen. Mogelijkheden voor repatriëring van artefacten liggen moeilijk op dit moment. Een aantal basisvoorwaarden in de bestaande musea zijn op dit moment te weinig aanwezig en daarnaast is er sprake van een levendige handel in zogenoemde primitieve kunst, waardoor verzending van artefacten niet veilig is.

Gelukkig zijn een aantal zaken juist wel mogelijk zoals digitale toegang. Zo heeft PACE reeds een digitale bibliotheek opgezet. Bij Papua's blijkt de behoefte aan cultureel erfgoed groeiende en men wil of is er al mee aan de slag. Zo is er bijvoorbeeld vraag naar historisch beeldmateriaal (foto en film) en boeken en documenten Deze

behoefte komt duidelijk voort vanuit een sense of belonging, men wil heel graag toegang tot haar eigen geschiedenis hebben, en men wil waken voor een verlies aan identiteit. We zijn bezig met een aantal concrete plannen en houden u hiervan op de hoogte de komende tijd.

PACE in Utrecht

PACE wil in 2009 met een aantal partners uit de culturele sector van Utrecht samenwerken in een erfgoed project genaamd Linken Leggen. Het project richt zich op de Utrechtse wijk Lombok, een van de Indische buurten van Nederland. Uniek aan de Utrechtse Indische buurt is de Laan van Nieuw Guinea (LvNG), een naam die verwijst naar de laatste kolonie van Nederland in de Oost. De LvNG staat symbool voor een gedeeld maar vergeten koloniaal verleden wat Nederland had met gebieden in de Oost. Dit verleden wordt nauwelijks meer gekend, niet door scholieren maar ook niet door de gemiddelde Nederlander, autochtoon of allochtoon. De Laan van Nieuw Guinea refereert ook naar het bestaan van Papua's in Nederland en is daarmee een metafoor voor waarschijnlijk de meest onzichtbare groep van postkoloniale migranten in Nederland.

De kolonisatie van het voormalige Nederlands Indië inclusief Nieuw Guinea en de migratiegeschiedenis van de bewoners van die gebieden naar Nederland zijn zeer concrete uitingen van een relatief onbekend deel van de geschiedenis van Nederland. De gemiddelde Nederlander weet niet of nauwelijks meer waarom er Indische Nederlanders, Molukkers of Papua's in Nederland zijn. Bovendien hebben veel Nederlanders een complexe verhouding tot hun koloniale verleden: veelal wordt het gebagatelliseerd en/of is er een gevoel van schaamte over het verloop. Ook is er vaak sprake van een geïdealiseerd beeld van het koloniale verleden, waarbij m.n. het glorieuze verleden van de VOC wordt geroemd en minder haar beladen kanten. Bij het ontsluiten van onbekende verhalen en geschiedenissen ontstaat een meer complexe historische duiding en een groeiend besef van het bestaan van een gedeelde geschiedenis. PACE werkt hier graag aan mee.

Nancy Jouwe, directeur PACE

Een nieuwe stap naar de toekomst: PACE richt bewaarstichting op

PACE heeft september jl. de stichting COLLECTIE PACE opgericht.

Het is wenselijk gebleken om de cultuurgoederen die aan PACE geschonken zijn, veilig te stellen. De schenkingen aan PACE gedaan worden overgedragen aan deze stichting.

PACE heeft de etnografica in depot gegeven in het ICN, te Rijswijk. Deze Depothouder, Instituut Collectie Nederland, heeft reeds enkele jaren aangedrongen op de vorming van een depotfonds, dat garant staat voor deze etnografische artefacten, en de betaling van de depot kosten.

De stichting COLLECTIE PACE heeft als doel de ontvangen schenkingen aan PACE zorgvuldig te bewaren en mede zorg te dragen om deze te zijner tijd te repatriëren.

In de statuten is het als volgt geformuleerd:

- 2.1 De doelstellingen van de stichting zijn:
 - a Het Papua cultureel erfgoed dat aan de stichting Papua Cultureel Erfgoed, hierna te noemen PACE, is overgedragen en zal worden overgedragen, te beheren volgens daartoe geëigende condities, en het leveren van een bijdrage aan de repatriëring van het daartoe ter beschikking gestelde Papua cultureel erfgoed.
 - b Behulpzaam te zijn bij de verwezenlijking van de doelstelling van de stichting Papua Cultureel Erfgoed.
- 2.2 De stichting tracht deze doelen te bereiken door:
 - a het juridische eigendom te verkrijgen van de in depot geplaatste collectie van PACE en een waarborgfonds voor de depot kosten van de collectie te vormen;
 - b alle overige geoorloofde middelen die niet in strijd zijn met het doel en de belangen.
- 2.3 De stichting beoogt niet het maken van winst.

De acte is gepasseerd bij de notaris op 11 september 2008 en bij de Kamer van Koophandel/ handelsregister ingeschreven onder nr H30246970, op 2 oktober 2008.

Als bestuursleden, aangewezen door het bestuur van PACE, treden op: Harry van der Heide, voorzitter, Harry Kamma, secretaris, Peter Waal, penningmeester. De adresgegevens van de stichting zijn:

Stichting COLLECTIE PACE
St. Jacobsstraat 205, 3511 BP Utrecht
030-6045422, fax: 030-6046885,
info@papuaerfgoed.org of e-mail secretaris:
hkamma@hetnet.nl of hkamma@papuaerfgoed.org

Bij de Belastingdienst is een ANBI nummer aangevraagd, dat is Algemeen Nut Bevorderende Instelling. Dan zijn ook giften aftrekbaar bij uw belastingopgave.

Het rekeningnummer is: 1461.67.236 tnv Stichting COLLECTIE PACE; Rabobank Utrecht.

Wij verzoeken onze donateurs om een extra bedrag te schenken aan de stichting COLLECTIE PACE.

Als u vragen hebt zullen wij die graag beantwoorden. Namens de stichting COLLECTIE PACE,

Harry Kamma, secretaris

PACE vertegenwoordiging op de Pacific Arts Association (PAA-Europe) 2008

Van 29 tot 31 oktober jl. was PACE vertegenwoordigd bij de jaarlijkse Pacific Arts Association (PAA) ontmoeting in Brussel, Gent en Antwerpen. De PAA is een internationale organisatie die zich bezighoudt met de studie naar kunst uit Oceanië en onder andere in Europa een jaarlijks symposium houdt. Dit jaar viel het samen met de 'Art of Oceania' tentoonstelling die nog te zien is in het cultureel centrum van de ING. De bijeenkomst werd bijgewoond door conservatoren van etnografische musea uit Europa, de VS en Canada evenals handelaren, verzamelaars en wetenschappers uit de internationale kunstsector.

PACE hield een lezing in Brussel en een posterpresentatie in Gent. Carmen Halfhide, collectie-medewerker artefacten, gaf een korte presentatie over de vorm en functie van jachtpijlen uit Papua. Hierin werd toegelicht dat in het bergland van Papua de pijl en boog een onafscheidelijk onderdeel vormt van de uitrusting van de man. Aan de hand van voorbeelden uit etnografische studies werd aangetoond dat de pijl gebruikt wordt in andere situaties dan de jacht of oorlog. Een filmpje werd getoond die vrijwilligers Roos Westhoff en Henk Feringa hebben gemaakt van een pijl waaruit een korwarfiguurtje is gesneden.

Sjoerd Jaarsma en Marc Brandes waren in Gent om een posterpresentatie te houden en flink te netwerken. Er zijn contacten gelegd met diverse musea die interesse hebben in samenwerking met PACE. In 2009 worden in Norwich (UK) en Minneapolis (VS) tentoonstellingen over Papua georganiseerd. Het museum in Vancouver (Canada) heeft een grote collectie foto's en artefacten uit het Asmatgebied ontvangen en wil in samenspraak met PACE de ontsluiting ter hand nemen. De PAA organisatoren wilden PACE verbinden aan het aanwezige internationale netwerk en die missie is zeker geslaagd.

Zie ook: www.pacificarts.org/europe

Even voorstellen...

Icif Coelingh: nieuwe medewerker webredactie

Na een periode van zware ziekte begon ik zo'n beetje een jaar geleden langzaam maar zeker overeind te krabbelen. Ik was weer 'schoon' en een keer per maand werd ik een actieve vrijwilliger bij de Culturele Zondagen in Utrecht en ook bij diverse dans-, theater-, en cultuurfestivals in de stad was ik van de partij. Twee keer per week ging ik naar aangepaste fitness bij het revalidatiecentrum De Hoogstraat, iets wat ik nog steeds doe. Bij mijn uitkeringsinstantie uuv had ik te horen gekregen dat ik voor 77 procent was afgekeurd. Gezien mijn leeftijd (57 jaar) leek het vinden van een 27%-deeltijdbaan vrijwel onbegonnen werk en het (verplichte) reïntegreren leek daarom niet mogelijk te zijn. Maar ik liet me niet ontmoedigen en ging op advies van mijn vrouw naar het kantoor van de Vrijwilligerscentrale aan de Oudegracht. Al vrij snel had ik er een drietal baantjes gevonden voor werkzaamheden van maximaal drie middagen. Veelal ging het om het schrijven en plaatsen van journalistieke artikelen op websites van ideële stichtingen. Mijn voorkeur ging uit naar de Stichting Papua Cultureel Erfgoed, PACE.

Het klikmoment

Bij mijn gesprek met directeur Nancy Jouwe en office-manager Dawaiday Hanasbei klikte het vanaf het eerste moment. PACE was op zoek naar een journalistiek medewerker die ook het beheer van de website voor een deel op zich kon nemen en ik voorzag zelf de mogelijkheid dat ik hier mijn doelstelling om drie middagen te gaan werken, kon realiseren. Ik vroeg me af of ik het fysiek en mentaal aan zou kunnen zonder dat ik door stress en vermoeidheid geveld zou raken, hoewel ik me wel gesteund wist door mijn bagage als journalist bij de NOS (26 jaar). Na een maandje uitproberen als vrijwilliger voor een middag per week wist ik het: Ja, ik wil graag parttime (drie middagen) voor PACE aan de slag.

Gefascineerd door Papua

Vanaf 1 september ben ik nu drie middagen aan het werken. De relaxte sfeer en het werken op het kantoor heeft voor mij iets rustgevends en ongemerkt raak ik steeds meer gefascineerd door Papua en zijn (vroegere) bewoners. Iets wat ik op de korte termijn bijzonder vind, is de toekomstige vormgeving van het hoofdstuk Organisatie, met name het deel van de Menskracht. Iedereen die bij PACE betrokken is, heeft van mij een mailtje gekregen met het verzoek om mij een recente pasfoto te sturen. Ook de leden van het Comité van Aanbeveling Aad van den Heuvel waarbij ik ooit – ik geloof in 1974 – stage liep bij het tv-programma de Van Speijk Show en oud-eindredacteur van het Nieuws van Doven en Slechthorenden en oud-Journaallezer Joop van Zijl staan dan met een prachtige thumbnail op de website van PACE.

Pas verschenen boeken

Roosje Cappetti-van den Beld (2008) **Herinneringen aan Nieuw Guinea 1952-1961.**

isbn 978-90-8834-373-5

Baarn, Uitg. Boekscout, 152 pag. (€ 14,95)

Frans Cappetti leefde, als bestuursambtenaar, van 1952-1961 met zijn gezin in voormalig Nederlands Nieuw-Guinea met als standplaatsen Hollandia, Biak, Kepi (Mappi) en Teminabuan (Ajamaru). Dit boek geeft een beeld van hoe het gezin Cappetti woonde tussen de Papoea's. In alle eenvoud, primitiviteit en schoonheid; een terugblik op een vergeten periode.

Bestellen: www.boekscout.nl/html/boek.asp?id=456

Recentelijk bereikte ons het droevige nieuws dat Jaap Stegenga (1944) ons is ontvallen. Jaap was sinds november 2007 actief als vrijwilliger bij PACE: als scanner, multimedia man en meedenker op allerhande zaken. We hebben Jaap leren kennen als een bevlogen, actieve en ondernemende man, en zijn dankbaar dat hij een deel van zijn tijd aan PACE wilde besteden. Jaap wilde nog veel doen in zijn leven maar helaas was hem dat niet meer gegund. We wensen Jaaps partner, familie en vrienden veel sterkte met dit verlies.

Bestuur

Huub van der Erve, voorzitter
Fransje Sollewijn Gelpke, secr.
Peter Waal, penningm.
Paul van den Brink, adv.
Piet Bots
Harry van der Heide
Suzie Joku
Harry Kamma
Rene Kipuw
Rogier Smeele

Staf

Marc Brandes
Icif Coelingh
Carmen Halfhide
Dawiday Hanasbei
Sjoerd Jaarsma
Koen de Jager
Nancy Jouwe
Anke Kamerma
Erik Koren

Raad van advies

Otto Ap
Jone Bos
Nol Hermans
Fer Hoekstra
Eef Mamoribo
Kees van den Meiracker

Colofon

PACE Nieuwsbrief is een uitgave van de Stichting Papua Cultureel Erfgoed.

Abonnement

PACE Nieuwsbrief verschijnt minimaal eenmaal per jaar. De nieuwsbrief wordt toegezonden aan onze donateurs.

Redactie

Nancy Jouwe
Koen de Jager
Opmaak
Sjoukje Rienks
Huisstijlontwerp
Pascal Hagens
Redactieadres
info@papuaerfgoed.org

Donaties

Uw bijdrage kunt u overmaken op Postbank 9112842 m.v.v. • 'gift' of 'donatie' • minimaal € 15,00 t.n.v. St. Papua Cultureel Erfgoed

St Jacobsstraat 205
3511 bp Utrecht
t (030) 604 5422
f (030) 604 6885
e info@papuaerfgoed.org
www.papuaerfgoed.org
KvK nummer: 320 87784

Schenkeningen

periode juni – oktober 2007

Artefacten

- mevr. Wassenaar-Hoekstra: pijlen, vlag, modelprauw
- drs. A.E.M.J. Pans: verzameling artefacten uit de Arfak
- dhr. J.J.M. van Zijl: trom, boog en set pijlen
- mevr. J. van der Linden: schaal, boog en set pijlen
- mevr. De Laat – Schumann: dolk, hoofdbanden van bont
- mevr. A. Slotboom: twee bijklingen
- mevr. L.C. Swaan: boog en set pijlen, peddel en een bijl
- mevr. Mahler, diverse sieraden, dansschortjes, trom, pijp, tas, bastvezeldoeken, koker, dansattribuut. Boeken: wetenschappelijke tijdschriften.
- erven H. Blom ofm: artefacten, boeken en foto's

...aan de boekenkast

- W. Zevenbergen: doos met boeken, documenten en kaarten
- dhr. A. Pans: boeken en documenten
- dhr. J. de Ruiters: 2 herinneringsboeken van de 928e Afd. Lt. Lua Nieuw-Guinea Reüniecommissie
- dhr. Beers uit Frankrijk: een aantal 'Schakels' tijdschriften
- mevr. Wil van Rooijen: stapel tijdschriften
- dhr. A. Blom: een door hem geschreven boek
- dhr. J.W. Kroon: diverse documenten.

Papua Erfgoed in bezit?

Juist mensen thuis hebben vaak boeken, tijdschriften, foto's, filmbeelden, rapporten, dagboeken of kunst- en gebruiksvoorwerpen uit Papua. U kunt bijdragen aan ons werk door uw collectie door ons te laten beschrijven. U kunt het ook in bruikleen geven of schenken. Wij maken goede afspraken met de bruikleen/schenker en zorgen voor verantwoord beheer in nationaal erkende depots.

...aan Multi Media

- Een verzameling foto's van Zuster Carmela Schreven gemaakt gedurende haar verblijf op Nederlands Nieuw Guinea in de jaren '50 tot '70. Zuster Carmela was werkzaam in een leprozenkolonie. De collectie werd aan ons overgedragen door haar nicht mevr. van Meijel-Craenmehr.
- Verschillende foto collecties via Koen de Jager
- Foto's van de familie Mahler, waaronder foto's van hun reis door het Waropen gebied.

De Varkenssalon

Boeiende bijeenkomsten over
Papua Cultureel Erfgoed

Zie flyer en
onze website

Stichting Papua Cultureel Erfgoed

Foto: Julia Roma

PACE zoekt donateurs

Stichting Papua Cultureel Erfgoed is in 2001 opgericht en streeft naar het digitaal ontsluiten van Papua erfgoed als mondiale bron van kennis en wil Papua erfgoed toegankelijk maken en promoten in Nederland en Papua. U kunt ons helpen onze doelen te verwezenlijken door donateur te worden. Bij een donatie van € 15 per jaar (of meer) ontvangt u bovendien de nieuwsbrief evenals uitnodigingen voor evenementen die wij regulier organiseren.